

KULTIVIMI MOLLËS MEFORMË AKS

Përgatiti:

AUTORI: Msc. Hafuz DOMI

REDAKTORE: Liliana ISAKU

Shtëpia Botuese: albPAPER

Tiranë 2008

Ky libër është përgatitur nga Adad (Shoqata Zhvillimit Bujqësisë të Rretheve Malore) në kuadrin e një bashkëpunimi për futjen e teknologjisë së re dhe transferën teknologjike në pemëtari. Ky libër është hartuar sipas teknologjisë që zbatohet aktualisht në Francë dhe që është përkrahur dhe aplikuar në fermat e prodhuesve tanë të rajoneve Dibër, Korçë dhe Kukës, të cilët i falenderojmë.

Ky libër botohet nga ADAD¹-FERT², si rezultat i zbatimit të programit IM (Inisiativë Malore) MADA³-FERT 2003-2007 për futjen e teknologjisë së re në frutikulturë dhe përcjelljen e kësaj teknologjie tek fermerët vendas. Kjo broshurë është hartuar sipas teknologjisë që zbatohet aktualisht në Francë dhe që është përkrahur dhe aplikuar në fermat e prodhuesve tanë të rajoneve Dibër, Korçë dhe Kukës, për këtë falenderojmë:

Prodhuesit:

Ferdinand ALI, Adriatik BECOLLI, Ali LAHO-Korçë,
Xhevdet RINA, Femi ZEBI, Vehip SALKURTI, Ramazan KAZA
Dibër, Dritan Pjeçi Mat
Man REXHA Has dhe Halil ISEBERI Kukës etj.

Specialistët shqiptarë; Besim ÇOLLAKU (MADA), Shkelqim MULLALLI (Korçë),
Burhan SHEHI (Dibër), Qazim MULA (Kukës)

Ambasadën Franceze, prodhuesit, Specialistët francez;

J.C. DERONGS (FERT Paris), Patrick HAINEMANN dhe Didier
POUZOLET (SUMMIN, CIREA Lot de Garonne), Virginie EYMARD
(ChA DIGNE), Serge ESCORUELLA (STAR EXPORT),

¹ ADAD - Shoqata e Zhvillimit të Bujqësisë së Rretheve Malore

² FERT - Fertile Group Paris

³ MADA - Agjensia e Zhvillimit të Zonave Malore

Futja e teknologjise se Re ne pemëtari dhe transfera i saj konsiston ne:

- Rritjen e dendësisë së bimëve /ha, nga 1666- 2250 bimë/ha ose në zvoglimin e distancave në 3.75, 4-1,25, 1.4, 1,5 m.
- Futjen e varieteteve të reja të mollës; Early Gold, Orange Gold, M. Gala, D. Gala, Fuji, Renete Griss, Pinova, Red Chief, krahas Gold Delicious, Starking dhe Granny Smith që kultivoheshin më parë.
- Futjen e sistemit mbështetës dhe ujitës me pika për herë të parë në pemtari
- Futjen e teknikës së formimit të kurorës me Aks Vertikal dhe mbajtjen e lartësisë së pemës 3-3.5 m
- Përmirësimin e teknikës së kryerjes së shërbimeve sipas nevojave dhe fenofazave të pemës.
- Futja e sistemit livadh në mirëmbajtjen e tokës (pa punim ndërmjet rreshtave) në pemëtoret e reja.
- Uljen e kostos së prodhimit duke lehtësuar kryerjen e proceseve dhe shërbimeve të pemës.
- Futjen e shpejtë në prodhim, rendiment 40-70 t/ha, kosto të ulët të krahut të punës, kurorë të ulët, shumë e përshtatshme dhe e thjeshtë në zbatim, cilësi të prodhimit dhe vlerësim të çmimit.

Futja e teknologjisë së re është kontribut i FERT Paris (FERTILE Group) në Shqipëri dhe veçanërisht në zonat malore. Përcjellja e kësaj teknologjie tek prodhuesit është realizuar nga ADAD nëpërmjet ngritjes së modeleve në fidanishte dhe pemëtoreve dhe ka konsistuar në: material gjenetik nënshartesa vegjetative dhe fidanë frutor të varieteteve të reja të mollës, të sjella nga Franca, formime teknike në vend dhe Francë, informacion dhe këshillë teknike direkte.

Autori